

EUROOPAN PARLAMENTTI

ERIKOISPAINOS

*PARLAMENTIN TYÖN SUUNNITTELUSTA
VASTAAVA OSASTO*

EUROOPPA-NEUVOSTO 20. ja 21. maaliskuuta 2003 Bryssel

PUHEMIES PAT COXin PUHE

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

02/S-2003

*Parlamentin puheenjohtajiston
pääosasto*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Bruxelles

PUHE

Euroopan parlamentin puhemiehen

Pat COXin puhe

Eurooppa-neuvostolle

20. maaliskuuta 2003

Bryssel

Kirjallinen versio

IRAK

Nyt sota Irakissa on alkanut ja koittaa uusi ja vaikea vaihe, jonka toivon olevan mahdollisimman lyhyt ja veretön.

Minun on todettava, että Euroopan parlamentti on johdonmukaisesti ja voimakkaasti kannattanut sitä näkemystä, että sota on viimeinen keino, ja pannut toivonsa YK:n johtamaan monenväliseen diplomatiaan ja asetarkastuksiin uskoen, että niitä ei ollut saatettu täysimääräisesti loppuun. Tämä on edelleen enemmistön käsitys. On kuitenkin todettava, että parlamentti oli tänään Brysselissä pidetyssä ylimääräisessä täysistunnossa tämän aiheen suhteen jakaantunut, samoin kuin neuvostokin.

Olemme parlamentissa tietoisia viattoman Irakin kansan haavoittuvuudesta. Sen humanitaarinen tilannehan oli vaikea jo ennen kuin yhtäkään laukausta oli ammuttu. Olemme tietoisia moraalista vastuustamme heidän suhteensa. Keskusteluissa tuli esiin myös se, että Euroopan kansalaisia ja etenkin brittejä on mukana asevoimissa, jotka suorittavat velvollisuuttaan, ja että he ja heidän perheensä joutuvat nyt kantamaan huolta ja ovat erityisen haavoittuvia. Tahdon todeta irlantilaisena ja eurooppalaisena, että nämä miehet ja naiset ovat tänään ajatuksissamme.

Me parlamentissa olemme kanssanne samaa mieltä päämääristä, mutta emme ole päässeet sopuun niiden saavuttamiseen käytettävistä keinoista. Täysistuntokeskusteluissa tuli esiin kyky olla kypsällä tavalla eri mieltä asioista ja kyky kunnioittaa niiden vakaumusta, joiden kanssa olemme eri mieltä. Tätä käytäntöä suosittelen neuvostollekin.

Viimeksi kuluneet päivät ja viikot ovat aiheuttaneet takaiskun tehokkaalle monenväliselle toiminnalle Yhdistyneiden kansakuntien puitteissa sekä Euroopan unionille ja transatlanttisille suhteille. Meillä on paljon mietittävää. On paljon kysymyksiä, joihin pitää saada vastaus, mutta nämä kysymykset eivät koske yksinomaan yhtä ainoaa tämän monimutkaisen ongelmavyöhyden osapuolta. Kompromissin saavuttamatta jääminen on yhteisellä vastuulla. Olemme irtaantumassa eurooppalaisesta tavasta hoitaa asioista. Tässä asiassa kyse ei ole pienempien valtioiden epäonnistumisesta.

Haluaisin palauttaa mieliin, mitä perussopimuksessa edellytetään jäsenvaltioilta: *"Jäsenvaltiot toimivat yhdessä lujittaakseen ja kehittäkseen keskinäistä poliittista yhteisvastuullisuuttaan. Ne pidättyvät kaikista toimista, jotka ovat unionin etujen vastaisia tai jotka ovat omiaan haittaamaan sen tehokkuutta yhtenäisenä voimana kansainvälisissä suhteissa. Neuvosto huolehtii siitä, että näitä periaatteita noudatetaan"* (SEU:n 11 artiklan 2 kohta). Näin todetaan siis perussopimuksessa.

Vaikka puheenjohtajavaltio Kreikka onkin tehnyt kaiken voitavansa, tämä keskinäisen yhteisvastuullisuuden vaatimus ei ole toteutunut keskuudessamme. Ei siis ole ihme, jos muut eivät ota meitä huomioon, jos emme itse ota toisiamme huomioon.

Nyt on koittanut ennennäkemätön epäsovun hetki. Emme tiedä, miten edetä. Olemme hämmentyneitä ja kyselemme, miten tähän oikein päädyttiin. Mietimme myös, onko tämä vain poikkeus vai huono ennusmerkki tulevaisuuden kehityksestä.

Tässä on paradoksi: tilanne on synkkä, mutta ei pidä vaipua synkkyyteen ja toimettomuuteen. Hetki on synkkä, mutta toivoakseni kyseessä on auringonnousua edeltävä hetki.

Pääministeri Blair korosti valtionpäämiesmäisessä puheessaan viime tiistaina, että miten tahansa konflikti päättyykin, kiista Irakista määrittää tulevan maailman muodon. Uskon hänen olevan oikeassa. Tässä pöydässä istuvien Euroopan johtajien pitäisi tulevien viikkojen ja kuukausien aikana löytää uusi yhteisymmärrys, joka perustuu nykyisiin jännitteisiin, joita voitaisiin – oikein valjastettuina – käyttää luovana voimana, ja jotta voitaisiin toteuttaa uusi eurooppalainen järjestys, jossa voimme määritellä intressimme ja luoda siltä pohjalta uuden Euroopan ulko- ja turvallisuuspolitiikan. Nyt ei pidä muistella menneitä ja syytellä, vaan katsoa eteenpäin ja toivoa.

Eurooppa ja sen kansalaiset tarvitsevat tulevaisuudennäkymän. Neuvoston on oltava tässä suhteessa johtavassa asemassa.

Olemme yhdessä kehittäneet laajentumista varten etenemissuunnitelman ja olemme lähellä sen kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista. Olemme yhdessä vaatineet ns. kvartetin kautta Lähi-itää koskevan etenemissuunnitelman julkaisemista. Nyt on myös korkea aika laatia yhdessä etenemissuunnitelma sen määrittelemiseksi, mitä eurooppalaisuus todella merkitsee.

Mikä on tämä yhteinen eurooppalainen asialista?

Ensimmäinen asia listalla on laajentuminen. Kööpenhaminan kokouksessa 12 viikkoa sitten meillä oli tunne, että olimme saavuttaneet jotain "yhtyneen Euroopan" lipun alla. Tuota Kööpenhaminan henkeä ei pidä unohtaa. Laajentuminen on tämän eurooppalaissukupolven poliittisten saavutusten kruunaus. Emme saa empiä laajentumisaikataulun suhteen. Emme saa jakaa Eurooppaa kahden nopeuden prosessiin. Jakaantuneisuuden pitää vastedes kuulua menneisyydessä Euroopassa käytettyyn sanastoon.

Euroopan parlamentti hyväksyy liittymissopimuksen huhtikuun istuntoviikollaan. Tämän jälkeen sen allekirjoittaminen on mahdollista Ateenassa 16. huhtikuuta.

Toinen asia on demokratian ja edistyksen tukemiseen Kaakkois-Euroopassa liittyvä haaste. Oikeusvaltiota ja arvojen Eurooppaa kannattaneen demokraatin Zoran Djindjicin halveksittava murha – kuin uhkaava "Serbian varjo" – muistuttaa meille kaikille täällä, että meillä on tällä alueella vielä haasteita.

Kolmas asia on yhteinen intressimme eli Yhdistyneiden kansakuntien kautta toteutettava tehokas monenvälinen toiminta. Meidän on syytä pyrkiä helppokäyttöisiä sanontoja korkeammalle. Ei siis tyyliin: "USA taistelee, YK ruokkii ja EU rahoittaa". Euroopalla on arvokasta kokemusta kestävästä rauhasta. Tiedämme että teknologiset voimavarat, joilla voidaan voittaa sotia, ovat paljon kehittyneempiä kuin rauhan saavuttamiseen tarkoitetut inhimilliset voimavarat. Tämän olemme oppineet Afganistanissa, Bosniassa, Kosovossa ja muualla. Tätä sotaa kannattavat ja sitä vastustavat ovat kaikki nyt siinä tilanteessa, jossa tarvitaan Irakia ja sen naapurivaltioita koskevia yhteisiä toimia. Tarvitaan enemmän humanitaarista apua sekä konfliktin aikana että sen jälkeen ja sodanjälkeisen Irakin taloudellisen ja poliittisen jälleenrakennuksen avustamista, mikäli se tehdään Yhdistyneiden kansakuntien johdolla.

Neljäs haaste on transatlanttisten suhteiden laatu. En voisi kuvata niitä sen paremmin, kuin mitä komissaari Patten sanoi täysistunnossa tänä aamuna: "Useimmat niistä asioista, joita haluamme saavuttaa eurooppalaisina, saavutamme todennäköisemmin yhteistyössä Yhdysvaltojen kanssa. Yhtä selvää on se, että Yhdysvallat saavuttaa todennäköisemmin haluamansa tavoitteet yhteistyössä Euroopan unionin kanssa, ja ... on perusteltua väittää, että maailman vauraus, turvallisuus ja vakaus on turvatumppaa silloin, kun Yhdysvallat ja Euroopan unioni toimivat yhdessä." Meidän yhteisen etumme mukaista on varmistaa, että Yhdysvallat sitoutuu kansainväliseen yhteyteen, eikä lähde yksin tielle, jonka suunnan sen omat eristyneet intressit määräävät.

Viides tämän ulkopoliittikan kohde on yhteinen suhtautuminen Lähi-itään. Tulossa oleva neljän osapuolen etenemissuunnitelman julkaiseminen on tervetullut, mutta se on pahasti myöhässä. Lähi-idässä ja laajemmassa yhteydessä meidän suhteissamme arabivaltioihin on ehdottomasti edistettävä ja kehitettävä rauhan ja rinnakkaiselon näkymiä.

Tiivistettynä voidaan todeta, että Euroopan johtajien on annettava selkeä viesti siitä, että tulemme päättäväisesti palauttamaan järjestyksen taloomme ja että tulevien kuukausien aikana meidän on saatava aikaan yhtenäisempi ja vahvempi eurooppalainen läsnäolo kansainvälisellä näyttämöllä.

Haluan muistuttaa teitä siitä, mitä sanoin ylimääräisessä Eurooppa-neuvoston kokouksessa helmikuussa: "Jos tämä keskustelu opettaa meille jotakin, ainakin se paljastaa tavoitteidemme ja toimintakykymme välisen kuilun. Kun keskustellaan Euroopan tulevaisuudesta, meidän on ymmärrettävä, että perustuslait ja toimielimet ovat pelkkiä tyhjiä astioita, jollei niitä täytetä määrätietoisella poliittisella visiolla ja tahdolla. Tässä on meillä haastetta."

LISSABONIN TOIMINTAOHJELMA

Eurooppalaiset ovat oikeutetusti huolestuneita siitä, miten sota vaikuttaa heidän jokapäiväiseen elämäänsä. Tämän vuoksi meidän on otettava vakavasti huomioon konfliktin todennäköiset taloudelliset vaikutukset, jotka kohdistuvat Irakin lisäksi myös koko maailman ja Euroopan talouteen. Vaikka tämä huippukokous jää osittain Irakin varjoon, Eurooppa-neuvostolla on enemmän kuin koskaan ratkaisevan tärkeitä tehtäviä talouden uudistamisessa. On tullut aika lopettaa se, että hallitukset ja EU:n toimielimet syyttävät toisiaan. On tullut aika siirtyä ratkaisevasti puheista käytännön uudistuksiin.

Myös Lissabonin toimintaohjelma paljastaa tavoitteiden ja saavutusten välisen kuilun. Komission yhteenvetoraportissa todetaan selvästi, että ilman lisäponnistuksia EU jää kauas tavoitteistaan ja erityisesti työllisyystavoitteistaan. Tärkein syy on se, että jäsenvaltiot eivät ole varmistaneet, että ne panevat sovitut toimenpiteet tehokkaasti täytäntöön ja soveltavat niitä. Tavoitteiden ja täytäntöönpanon välinen syvenevä kuilu tukahduttaa kasvua ja riistää Euroopan kansalaisilta uusia työpaikkoja.

Uudistusten puuttuminen uhkaa vaarantaa EU:n toimielinten roolin ja uskottavuuden muutosten käynnistäjänä. Yhteisten tavoitteiden vahvistaminen EU:n tasolla siten, että niihin liitetään selkeät vertailuanalyysit ja määräajat, voi sisältää vahvan dynamiikan ja vauhdittaa kehitystä. Mutta *puhuminen* rakenneindikaattoreista ja vertailuanalyyseistä ei saa muodostua todellisten toimien ja uudistusten korvikkeeksi. Käytännössä uudistuksista puhumista ei toistaiseksi ole täydennetty sitä vastaavilla toimenpiteillä.

Pari viikkoa sitten Euroopan teollisuusjohtajat varoittivat, että heidän yrityksensä siirtävät tutkimuksen ja investoinnit Euroopan unionin ulkopuolelle, ellei yritysten toimintaympäristöön tule muutoksia. Se oli herätyssoitto todellisesta maailmasta. Toinen varoitus tuli aikaisemmin tänä vuonna Maailman talousfoorumista, jossa osoitettiin, että EU ei ole lähestymässä tavoitteitaan. Lissabonissa asetettiin kahdeksan kriteeriä, ja niistä seitsemän osalta olemme edelleen jäljessä Yhdysvalloista ja muista OECD-maista.

Siinä, missä olemme toteuttaneet uudistuksia, on kuitenkin saatu rohkaisevia tuloksia. Voimme esimerkiksi todeta, että ne jäsenvaltiot, jotka ovat edenneet pisimmälle Lissabonin suositusten täytäntöönpanossa, ovat myös huomattavasti vähentäneet työttömyyttään, ja niiden talouskasvu on ollut keskimääräistä nopeampaa. Poliittisesti tämä ei ole keskustavasemmiston eikä keskustaoikeiston ansiota. Tämä on eurooppalaista käytännön kokemusta.

Kasvun on oltava Euroopan tavoitteena. Kykymme vastata terveydenhuoltojärjestelmän, koulutuksen ja tulevien eläkkeiden kustannuksista ja kykymme täyttää kansalaisten tarpeet ja odotukset tulee riippumaan taloudellisen tuotantomme tulevasta tasosta.

Jos kasvu ei ole tavoitteenamme, vaarana on se, että murramme sekä nykyisen sukupolven että tulevien sukupolvien taloudellisen kestokyvyn. Komissio on huomauttanut, että yksinomaan väestön vanhenemisen vuoksi meidän pakko lisätä julkisia menoja 4–8 prosenttiin BKT:sta!

Seuraava viestini parlamentilta on se, että julkisen talouden moitteettomuudella on merkitystä. Riskinä on, että unohdamme menneisyyden hyödylliset opetukset siitä, että suuret julkiset alijäämät ja suuri julkinen velka vahingoittivat talouden vakautta ja aiheuttivat valtavia kustannuksia vähentyneen tuotannon ja korkean työttömyyden muodossa.

Parlamentin kannan mukaan sijoitukset ihmisiin ja "elinikäisen oppimisen" kaltaisten käsitteiden muuttaminen todellisuudeksi eivät ole tärkeitä vain yritysten näkökulmasta. Ne edistävät itsensä kehittämistä ja lisäävät mahdollisuuksia selvittää myönteisesti muuttuvassa maailmassa.

Sen lisäksi meidän on investoitava paljon enemmän tutkimukseen ja kehittämiseen. EP antaa täyden tukensa Barcelonassa asetetulle 3 prosentin tavoitteelle. Yksityisten investointien pitäisi kattaa suurin osa tavoitteesta, mutta on muistettava, että kolmannes vaadituista menoista olisi saatava julkisista investoinneista. Tämä on tutkimusvetoisen talouden kannalta ratkaisevan tärkeää. 25 maata kattava eurooppalainen tutkimus- ja innovaatioalue sisältää valtavan tietoon perustuvan kasvun potentiaalin.

Te olette vastaanottaneet puheenjohtaja Prodin kirjeen, jossa ehdotetaan mm. jäljellä olevien Lissabonin keskeisten uudistusten toteuttamisen aikataulu tästä päivästä ensi kevään huippukokoukseen: rautatiet, energiamarkkinat, yhtenäinen eurooppalainen ilmatila, rahoitusmarkkinat, hankintamarkkinat, informaatioyhteiskunta, vuokratyöntekijät, rajat ylittävät sosiaaliturvasäännökset, biopolttoaineet, energiavero sekä ympäristövahinkojen ja ilmastonmuutoksen korvausvastuu.

Me parlamentissa olemme täysin valmiita vastaamaan omasta roolistamme tämän uudistussuunnitelman toteuttamisessa.

Taloudellisten uudistusten onnistunut toteuttaminen vaatii sekä jäsenvaltioiden toimia että eurooppalaista kehystä. Parlamentti on valmiudessa sen suhteen, mikä koskee sen osallistumista lainsäädäntöön. Neuvostolla on vielä paljon tekemätöntä työtä. Meidän laadulliset saavutuksemme lainsäädäntötyössä ovat hyviä. Ne ovat työntäneet uudistusprosessia eteenpäin. Me pyydämme samaa neuvostolta.

Meidän pitäisi toimia nopeasti parempaa sääntelyä koskevan toimielinten välisen sopimuksen aikaansaamiseksi. Me toivomme, että te annatte neuvostolle selkeät valtuudet päästä hyvissä ajoin ennen Thessalonikin huippukokousta sopimukseen, joka kattaa kaikki lainsäädännön tärkeimmät osa-alueet.

Niin Irakin ja ulkopoliitiikan, taloudellisten uudistusten kuin Lissabonin toimintaohjelmankin osalta tärkein viestini parlamentilta teille tänä iltana on se, että meidän on määrätietoisesti poistettava kiulu sen väliltä, mitä me lupaamme, mitä me toivomme ja mitä me toteutamme.

